

Regionstyrelsen §§ 232-254

Tid: 2017-12-19, kl 09:00-14:50

Plats: Regionens hus, sal A

§ 240 **Granskning av delårsrapport 2017:2**

Diarienummer: RJL 2017/3024

Beslut

Regionstyrelsen

- Godkänner svar till regionrevisionen enligt föreliggande tjänsteskrivelse samt att,
- Nämndernas rapporter från oktober och november 2017 biläggs protokollet

Sammanfattning

Regionrevisionen har genomfört granskning av delårsrapport per augusti 2017. Regionstyrelsen, Nämnden för folkhälsa och sjukvård samt Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö har fått regionfullmäktiges uppdrag att svara på vilka åtgärder som vidtas till följd av revisionens granskning av delårsrapport 2017:2.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag arbetsutskottet 2017-12-11
- Tjänsteskrivelse 2017-12-04
- Regionrevisionens granskning 2017-10-26

Beslutet skickas till

Regionfullmäktige

Vid protokollet

Siw Kullberg

Justeras

Malin Wengholm

Mikael Ekvall

Regionstyrelsen §§ 232-254

Tid: 2017-12-19, kl 09:00-14:50

Rätt utdraget,
Intygar

Lena Strand

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

§§ 1-13

Tid: 2018-01-23 kl. 13.00-16.50

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§11 **Regionrevisionens granskning av delårsrapport 2017:2**

Diarienummer: RJL 2017/3024

Beslut

Nämnden föreslår Regionfullmäktige

- Godkänna svar till Regionrevisionen avseende nämndens ansvarsområde enligt föreliggande tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Regionrevisionen har genomfört granskning av delårsrapport per augusti 2017. Regionstyrelsen, nämnden för folkhälsa och sjukvård samt nämnden för trafik, infrastruktur och miljö har fått Regionfullmäktiges uppdrag att svara på vilka åtgärder som vidtas till följd av revisionens granskning av delårsrapport 2017:2.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från presidiet 2018-01-09
- Tjänsteskrivelse daterad 2017-12-04
- Missiv samt granskningsrapport från Regionrevisionen inkommet 2017-10-27.

Beslutet skickas till

Regionstyrelsen

Vid protokollet

Linda Byman

Justeras

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö
§§ 1-13

Tid: 2018-01-23 kl. 13.00-16.50

Rune Backlund

Anders Gustafsson

Rätt utdraget,
Intygar

Linda Byman

Regionstyrelsens arbetsutskott §§ 217-239

Tid: 2017-12-11, kl 09:00-15:00

Plats: Regionens hus, sal A

§ 220 **Granskning av delårsrapport 2017:2**

Diarienummer: RJL 2017/3024

Beslut

Regionstyrelsens föreslås

- Godkänna svar till regionrevisionen enligt föreliggande tjänsteskrivelse samt att,
- Nämndernas rapporter från oktober och november 2017 biläggs protokollet

Sammanfattning

Regionrevisionen har genomfört granskning av delårsrapport per augusti 2017. Regionstyrelsen, Nämnden för folkhälsa och sjukvård samt Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö har fått regionfullmäktiges uppdrag att svara på vilka åtgärder som vidtas till följd av revisionens granskning av delårsrapport 2017:2.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2017-12-04
- Regionrevisionens granskning 2017-10-26

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Carina Ödebrink föreslår att nämndernas rapporter för 2017 biläggs protokollet vilket godkänns.

Noteras en redaktionell ändring i tjänsteskrivelsen på sidan 3.

Beslutet skickas till

Regionstyrelsen

Vid protokollet

Siw Kullberg

Justeras

Regionstyrelsens arbetsutskott §§ 217-239

Tid: 2017-12-11, kl 09:00-15:00

Malin Wengholm
Ordförande

Rätt utdraget,
Intygar

Lena Strand

Regionfullmäktige, Regionstyrelsen,
Nämnden för folkhälsa och sjukvård,
Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

Regionrevisionens granskning av delårsrapport 2017:2

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår Regionfullmäktige

- godkänna svar till Regionrevisionen enligt föreliggande tjänsteskrivelse

Regionstyrelsen, Nämnden för folkhälsa och sjukvård samt Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

- Godkänner svar till Regionrevisionen avseende styrelsen/nämndens ansvarsområde enligt föreliggande tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Regionrevisionen har genomfört granskning av delårsrapport per augusti 2017. Regionstyrelsen, nämnden för folkhälsa och sjukvård samt nämnden för trafik, infrastruktur och miljö har fått Regionfullmäktiges uppdrag att svara på vilka åtgärder som vidtas till följd av revisionens granskning av delårsrapport 2017:2.

Information i ärendet

Regionrevisionen har genomfört granskning av delårsrapport per augusti 2017 och lämnar en rekommendation samt ställer tre frågor. Rekommendationen avser att fortsatt vidta åtgärder för att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna. Regionstyrelsen har i sin uppsiktsplikt att särskilt följa nämndernas arbete med detta och att för egen del vidta åtgärder vid såväl över- som underskott.

Regionrevisionens frågor – kommentarer

Vilka åtgärder som Region Jönköpings län avser vidta för att säkerställa att det finansiella målet över en tioårsperiod nås.

Regionstyrelsen

I anslutning till beskrivningen av det finansiella målet i beslutad Budget 2017 med flerårsplan 2018-2019 framgår att det kommer att krävas aktiva åtgärder under kommande år. Målet är satt över en tioårsperiod eftersom det för varje enskilt år kommer att vara oralistiskt att nå 100 procent egenfinansiering av investeringar. För perioden 2015-2017 är prognosen att egenfinansieringen sammantaget är positiv. Även 2018 beräknas tidigare års positiva egenfinansiering balansera den höga investeringsnivån, men från och med år 2019 kommer den sammantagna egenfinansieringen att vara under 100 procent. Det gör att resultatnivån de sista

åren i perioden för det finansiella målet måste bli högre samtidigt som investeringsnivån inte fortsatt kan vara lika hög som under åren 2017-2021. Inför budget 2019 och de år som följer därefter bör övervägas om det finansiella målet om egenfinansiering behöver kompletteras med ett mått som kan utvärderas årligen.

Vilka åtgärder som Region Jönköpings län vidtagit, eller planerar genomföra, för att nettokostnaderna för verksamhetsområdena ska anpassas till de ekonomiska ramarna. Vilka åtgärder Region Jönköpings län avser vidta för att nå en högre måluppfyllelse avseende verksamhetsmålen.

Regionstyrelsen

För de områden som inte har budgetbalans har förvaltningen tagit fram åtgärdsplaner, dessa har redovisats i respektive nämnd. Regionstyrelsen har utifrån avvikelser som rapporterades i den fördjupade månadsrapporten per april 2017 efterfrågat en beskrivning av vilka åtgärder som vidtas i syfte att nå budgetbalans samt högre måluppfyllelse i verksamheten. Dessa har redovisats till Regionstyrelsen under hösten 2017. Inom Regionstyrelsens eget ansvarsområde finns inga verksamhetsområden med negativ avvikelse. Ett verksamhetsområde, Verksamhetsstöd och service, har ett större överskott. Detta hanteras framför allt genom att priserna till de verksamheter som köper verksamhetsområdenas tjänster anpassas (sänks) inför 2018. Detta ger en direkt kostnadsminskning hos köparna som framför allt utgörs av hälso- och sjukvården.

Nämnden för folkhälsa och sjukvård

Nämnden för folkhälsa och sjukvård följer varje månad ekonomiskt utfall för varje verksamhetsområde samt de systemmätetal och kompletterande mått inom andra för nämnden viktiga områden. För de verksamhetsområden som inte har budgetbalans har förvaltningen tagit fram åtgärdsplaner, dessa har redovisats i nämnden. Förutom ekonomisk obalans har nämnden fokuserat på ökad måluppfyllelse vad gäller tillgängligheten.

En viktig åtgärd för att komma till rätta med obalansen ekonomiskt är att minska kostnaderna för inhyrd personal eftersom den del som är en merkostnad jämfört med att ha anställd personal inte ryms inom budget. Det finns en stor medvetenhet i organisationen om Region Jönköpings läns och den nationella målsättningen att till årsskiftet 2018/2019 vara oberoende av hyrpersonal. Utifrån rekryteringsaktiviteter och övriga förbättringsarbeten bedöms förutsättningarna att lyckas som goda. Verksamhetsområdena Bra Liv samt Kirurgisk vård har handlingsplaner som kommer att ge ekonomisk effekt under 2018 med helårseffekt från och med 2019. Inom Verksamhetsområde Psykiatri, rehabilitering och diagnostik finns viss osäkerhet kring psykiatrin där avvecklingen sannolikt har en långsammare takt. Nämnden följer löpande kostnaderna för inhyrd personal per verksamhet.

Inom den specialiserade somatiska vården har relativt stora kostnadsbesparingar skett de senaste åren framförallt inom Medicinsk vård men också inom Kirurgisk

vård. Inom Kirurgisk vård återstår dock en stor ekonomisk obalans. Nämnden har i november fått en beskrivning av hur ledningen för verksamhetsområdet arbetar med att komma till rätta med denna. Nämnden kommer kontinuerligt få rapporter om planerade åtgärder och dess effekter.

Nämnden har vid två tillfällen under året fått en redogörelse för vilka åtgärder som pågår inom Bra Liv. Den åtgärdsplan som redovisats handlar dels om att minska kostnaden för inhyrd personal, dels om att öka intäkterna i vårdvalet.

I delårsrapporten per augusti redovisades en förhållandevis svag måluppfyllelse vad gäller tillgängligheten. Sett ur ett nationellt perspektiv har Region Jönköpings län fortfarande en god tillgänglighet. Ett flertal aktiviteter pågår som syftar till att förbättra tillgängligheten. Generellt för samtliga områden kan nämnas RAK (rätt använd kompetens), KPS (kapacitet- och produktionsstyrning), digitalisering och tillsammansarbetet. Inom några områden finns bemanningsproblem.

Bra Liv arbetar aktivt med läkarrekrytering för att komma upp i rätt bemanning. Utbildning till telefonrådgivningssköterskorna pågår för triagering till bäst lämpad yrkesgrupp.

Även inom psykiatrin pågår rekryteringsåtgärder och till viss del används bemanningsföretag. Exempel på förbättringsåtgärder är nytt arbetssätt där team av vårdpersonal arbetar tillsammans för patientens bästa och frigör läkartid. Detta testats inom öppenvården med positivt resultat.

Inom Barn- och ungdomspsykiatrin pågår ett intensivt arbete inom flera områden som rekrytering, introduktion av nyanställda, prioriteringsrutiner och effektivisering av processer.

Nämnde för folkhälsa och sjukvård noterar att tillgängligheten mäts och kommuniceras kontinuerligt på alla nivåer i organisationen.

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

Det ekonomiska utfallet överskrider budget med ca 26,5 miljoner kronor efter andra tertialet. Underskott återfinns på biljettintäktssidan, men främst på kostnadssidan där ersättningstrafiken för Krösatågen är den enskilt största orsaken till underskott. Andra poster är en hög indexutveckling på diesel, höga kostnader för förstärkningstrafik samt ökade kostnader inom Västtågen. Inom serviceresor är det negativa avvikelser på trafik kostnaderna på grund av högt antal resor. Delvis uppvägs underskottet av kvalitetsviten från entreprenörer.

Skattefinansieringen i den allmänna trafiken är 66 procent vilket är 6 procentenheter högre än målet för 2017. Skattefinansieringen är högre under sommarmånaderna och bedöms sjunka något under hösten.

För att komma till rätta med det ekonomiska underskottet har ett antal åtgärder vidtagits inom Jönköpings länstrafik. Planerade utökningar av trafik under innevarande år har skjutits fram. Sedan augusti har vissa kvälls- och helgturer dragits in och linjer som i princip är rena skolskjutslinjer läggs ner alternativt körs på uppdrag av kommunerna efter årsskiftet. Inför 2018 höjs biljettpriserna med mer än index.

För 2018 kan eventuellt ytterligare åtgärder behöva vidtas. Exempel på åtgärder som kan övervägas är ytterligare neddragningar av sommartrafik 2018, utglesning av vissa turer som inte är i pendlingsläge, dock tidigast från tidtabellsskiftet i juni 2018. En översyn av sträckor där det går parallell trafik med tåg och buss och av sträckor med låg beläggning.

Vad gäller verksamhetsmål finns på grund av ny metod och omformulerade frågor i Kollektivtrafikbarometern inte mätetal avseende kundnöjdhetsindex så att det går att göra relevanta jämförelser mot satta mål för 2017. Avstämning ska göras med Svensk Kollektivtrafik som ansvarar för undersökningen om hur det kan lösas.

Av de mål som inte nås är tre relaterade till det ekonomiska underskottet och det fjärde är sjukfrånvaron som är något högre än förra året, men den är fortfarande på en låg nivå. Resandet i den allmänna trafiken har ökat med 1,4 procent (exklusive skolkort) under andra tertialet jämfört med föregående år. Målsättningen att öka med 3,5 procent nås inte, men jämförelsen görs med en väldigt hög nivå eftersom resandet förra året ökade kraftigt. Resandet är nu också mycket högre än den långsiktiga målsättningen enligt det regionala trafikförsörjningsprogrammet. Årets stora satsning för ökat resande är utökningen av stadstrafiken i Värnamo från och med september. Effekten av denna går inte ännu att utvärdera.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2017-12-04
- Missiv samt granskningsrapport från Regionrevisionen inkommet 2017-10-27.

Beslut skickas till

Regionledningskontoret ekonomi

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Jane Ydman
Ekonomidirektör

Regionfullmäktige

För kännedom till:

Regionstyrelsen

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och
attraktivitet

Nämnden för trafik, miljö och infrastruktur

Nämnden för folkhälsa och sjukvård

Parlamentarisk nämnd

Patientnämnd

Dnr. RJL 2017/3024

Revisorernas bedömning av delårsrapport 2017:2

Inledning

Revisorerna ska, enligt kommunallagen, bedöma om resultatet i delårsrapport per 2017-08-31 är förenligt med de mål som regionfullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av denna.

Revisorernas bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapport 2017:2, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har genomförts enligt god sed i kommunal verksamhet. Resultat av granskningen framgår av bifogad revisionsrapport.

Revisorernas bedömning

Revisorernas bedömning är att det *finansiella målet* är uppfyllt per den 31 augusti 2017. Utifrån prognosen blir egenfinansieringsgraden för investeringar 85 % för 2017. Detta innebär att måluppfyllelsen för det enskilda räkenskapsåret 2017 inte beräknas uppnås. Omfattande investeringar pågår och kommer att fortsätta under en stor del av denna tioårsperiod vilket kommer att kräva stora överskott om målet om egenfinansiering ska kunna nås för innevarande tioårsperiod.

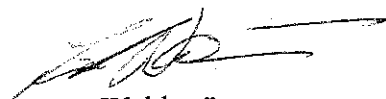
Vad gäller *verksamhetsmålen* konstaterar revisorerna att 13 mål inte når måluppfyllelsen. Av de strategiska systemmätetal som avser folkhälsa och sjukvård har nio av sjutton inte nått måluppfyllelse. Enligt prognosen i

delårsrapporten kommer målen om nollresultat inte nås avseende folkhälsa och sjukvård samt länstrafiken. Revisorerna delar denna bedömning.

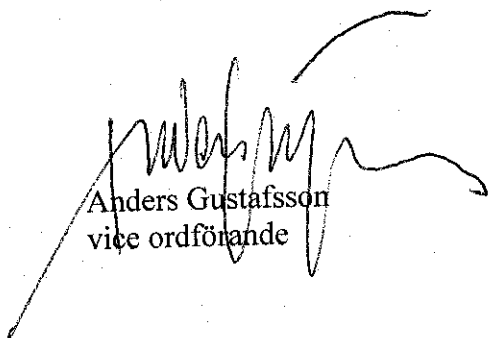
Revisorernas övergripande bedömning är att måluppfyllelsen för övriga verksamhetsmål, som redovisas i delårsrapporten, i stort sett är förenlig med de verksamhetsmål fullmäktige fastställt i budgeten för år 2017. Revisorerna grundar sin bedömning på att 60 procent av det totala antalet redovisade verksamhetsmål, efter åtta månader, är helt eller delvis uppfyllda.

I likhet med tidigare år konstaterar revisorerna att redovisningen av måluppfyllelsen sker på ett strukturerat och pedagogiskt sätt. Redovisningen i tabellform ger en bra överblick över mål och måluppfyllelse.

För regionens revisorer

Göte Wahlström
Ordförande

Anders Gustafsson
vice ordförande

Regionrevisionen**2017 -10- 27**

Regionfullmäktige

För beaktande till:
Regionstyrelsen
Nämnden för folkhälsa och sjukvård
Nämnden för trafik, miljö och infrastrukturDnr RJL 2017/3024För kännedom till:
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och
attraktivitet
Patientnämnd
Parlamentarisk nämnd

Granskning av delårsrapport 2017:2

Regionens revisorer har, med hjälp av sakkunnigt biträde, granskat regionens delårsrapport 2017:2. Resultatet av granskningen framgår av bifogad granskningsrapport, som härmed överlämnas till regionstyrelsen.

Granskningen av delårsrapporten är översiktlig och inriktad på att ge ett underlag för bedömningen av om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som regionfullmäktige beslutat om. Syftet är även att bedöma om delårsrapporten överensstämmer med anvisningarna i lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Revisorerna lämnar även en skriftlig bedömning till regionfullmäktige avseende om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Revisorernas bedömning

Utifrån granskningens resultat gör revisorerna nedanstående bedömningar:

Delårsrapporten ger i allt väsentligt en rättvisande bild av Regionens ekonomiska resultat och ställning, utifrån de principer som tillämpas i Region Jönköpings län.

I likhet med tidigare granskningar av delårsrapport och årsredovisning konstaterar revisorerna att lagkravet avseende blandmodellen för redovisning av pensionsavsättningarna inte uppfylls i delårsrapporten men ingår i prognosen.

Finansiellt mål

Det finansiella målet är att investeringar ska egenfinansieras över en tioårsperiod. Den nuvarande tioårsperioden är 2015-2025. Målet är uppfyllt per 31 augusti

2017. Utifrån prognosen blir egenfinansieringsgraden för investeringar 85 % för 2017. Detta innebär att måluppfyllelsen för det enskilda räkenskapsåret 2017 inte beräknas uppnås. Omfattande investeringar pågår och kommer att fortsätta under en stor del av denna tioårsperiod vilket kommer att kräva stora överskott om målet om egenfinansiering ska kunna nås för innevarande tioårsperiod.

Verksamhetsmål

Det är en större andel av systemmätetalen som inte når måluppfyllelsen i jämförelse med samma period föregående år. De systemmätetal som inte når måluppfyllelse är främst hänförliga folkhälsa och sjukvård där nio av sjutton systemmätetal som mäts i delårsrapporten inte når måluppfyllelsen. Enligt prognosen i delårsrapporten kommer målen om nollresultat inte nås avseende folkhälsa och sjukvård samt länstrafiken.

Måluppfyllelsen som redovisas i delårsrapporten för övriga verksamhetsmål är till övervägande del förenlig med målen fullmäktige fastställt i budgeten för 2017.

Revisorernas rekommendationer

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län

- att fortsätta vidta åtgärder för att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna för att uppnå målet att nettokostnaden inte ska överstiga budget.

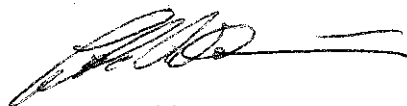
Frågor

Revisorerna vill ha en redogörelse över

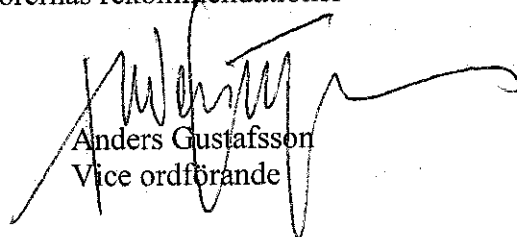
- vilka åtgärder som Region Jönköpings län avser vidta för att säkerställa att det finansiella målet över en tioårsperiod nås
- vilka övriga åtgärder som Region Jönköpings län vidtagit, eller planerar genomföra, för att nettokostnaderna för verksamhetsområdena ska anpassas till de ekonomiska ramarna.
- vilka åtgärder Region Jönköpings län avser vidta för att nå en högre måluppfyllelse avseende verksamhetsmålen.

Svar

Regionrevisionen föreslår att regionfullmäktige ger regionstyrelsen, nämnden för folkhälsa och sjukvård samt nämnden för trafik, infrastruktur och miljö i uppdrag att senast 31 januari 2018 svara på vilka åtgärder som kommer att vidtas till följd av granskningens resultat och revisorernas rekommendationer

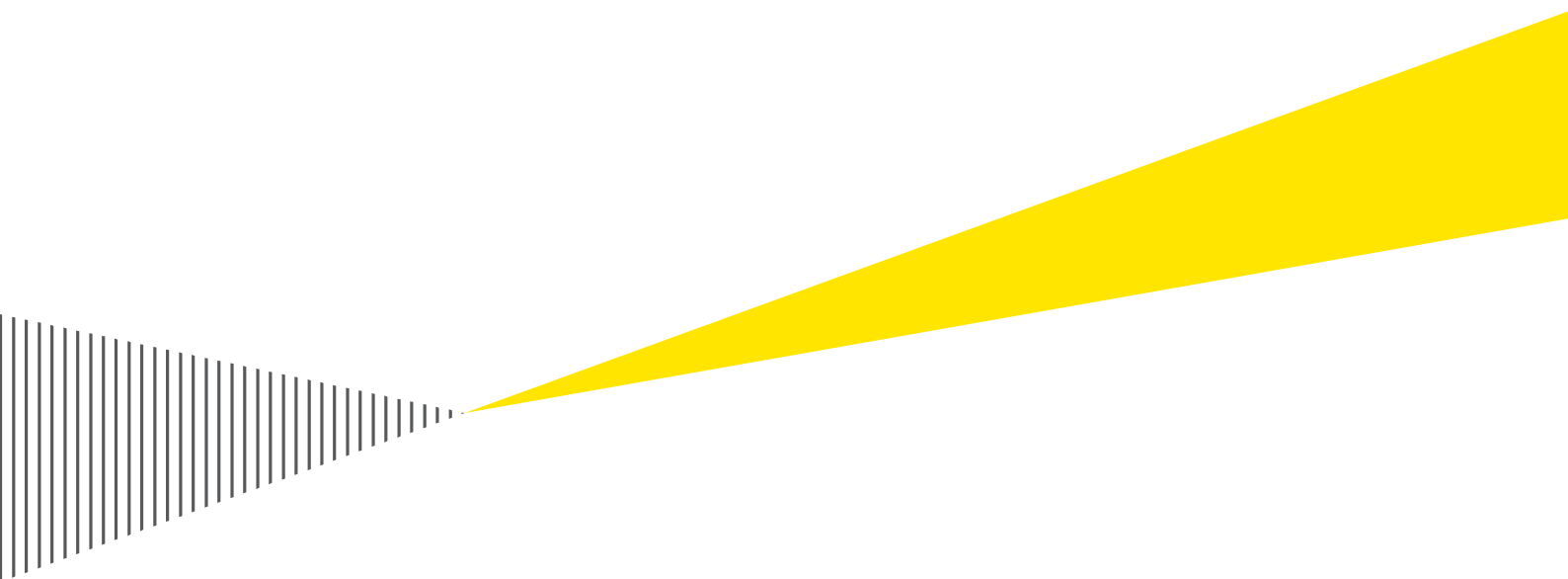
Göte Wahlström
Ordförande

Anders Gustafsson
Vice ordförande

Granskning av delårsrapport 2017:2

Region Jönköpings län

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1 Bakgrund	3
2.2 Syfte och revisionsfrågor	3
2.3 Avgränsning	3
2.4 Revisionskriterier	3
3. Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	4
3.1 Bokslutsprocessen	4
3.2 Redovisningsprinciper	4
3.3 Uppföljning av tidigare iakttagelser	4
3.4 Resultatanalys	5
3.5 Bedömning	7
4. God ekonomisk hushållning	9
4.1 Finansiella mål	9
4.2 Mål för verksamheten	9
4.3 Bedömning	10

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat regionens delårsbokslut för perioden 2017-01-01 – 2017-08-31. Granskningens och revisionsrapportens syfte gällande delårsbokslutet är att vara en del av det underlag som revisorerna använder inför sitt ställningstagande i revisionsberättelsen vid räkenskapsårets slut.

Kommunallagen föreskriver att budgeten skall innehålla mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Dessa mål skall utvärderas i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Är resultatet i delårsrapporten förenligt med fullmäktiges mål?
- ▶ Är delårsrapporten upprättad enligt god redovisningssed för kommunal verksamhet?

Granskningen utgår från den lämnade delårsrapporten och utifrån granskningen har vi gjort nedanstående bedömningar/iakttagelser:

- Vår sammanfattande bedömning är att delårsrapporten per den 31 augusti 2017, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av regionens ekonomiska resultat och ställning utifrån de principer som tillämpas av regionen. Vi noterar att lagkravet avseende blandmodellen för redovisning av pensionsavsättningarna inte uppfylls i delårsrapporten men ingår i prognosen.
- Delårsrapporten är en återrapportering av hur regionen och nämndernas verksamhet följer de riktlinjer och mål som Regionfullmäktige har fastställt. En fortsatt utveckling mot ökad tydlighet i delårsrapporten av nämndernas samt Regionstyrelsens verksamhet och ekonomi bör ske. Vi konstaterar att de stödfunktioner som finns inom Regionstyrelsens verksamhet t.ex. fastigheter, IT och verksamhetsstöd och service inte behandlas i delårsrapporten.
- Det finansiella målet, om egenfinansiering av investeringar, är uppfyllt per den 31 augusti 2017. Utifrån prognosen blir egenfinansieringsgraden för investeringar 85 % för 2017, vilket innebär att måluppfyllelse för det enskilda räkenskapsåret 2017 inte beräknas uppnås.
- Vår samlade bedömning är att delårsrapporten ger en tydlig bild av måluppfyllelsen per 31 augusti 2017 gällande de systemmätetal som, vid delårsbokslutet, anses ingå i bedömningen av god ekonomisk hushållning. Det är en större andel av systemmätetal som inte når måluppfyllelse i jämförelse med samma period föregående år. De systemmätetal som inte når måluppfyllelse är enligt delårsrapporten, främst hänförliga till tillgängligheten i specialiserad vård och till barn- och ungdomspsykiatri.
- För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs måluppfyllelse inom både verksamhetsmässiga och finansiella mål. Det är väsentligt att regionen löpande följer upp och utvärderar de aktiviteter som pågår gällande de systemmätetal som inte når måluppfyllelse i delårsbokslutet per den 31 augusti 2017.

2. Inledning

2.1 Bakgrund

Redovisningsrevisionen ska ge revisorerna underlag för att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Den omfattar granskning av regionens årsredovisning, delårsbokslut, intern kontroll samt granskning av olika system och redovisningsrutiner.

Enligt kommunallagen ska revisorerna granska en delårsrapport omfattande minst 6 månader och högst 8 månader av verksamhetsåret.

Revisorerna skall även bedöma om resultatet i delårsrapporten, som ska behandlas av fullmäktige, är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen av delårsrapporten är översiktlig och inriktas på att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med fullmäktiges mål. Granskningen innefattar även kontroller av att regionens delårsrapport överensstämmer med Lag om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Granskningsresultaten vid delårsbokslutet utgör viktig information inför granskningen av årsbokslutet.

Granskningen bygger på följande revisionsfrågor:

- ▶ Är resultatet i delårsrapporten förenligt med fullmäktiges mål?
- ▶ Är delårsrapporten upprättad enligt god redovisningssed för kommunal verksamhet?

2.3 Avgränsning

Då detta är en översiktlig granskning har granskningsinsatserna koncentrerats till övergripande frågor samt analys av verksamheter som har väsentlig betydelse för regionens resultat- och balansräkningar.

2.4 Revisionskriterier

Granskningen utgår i huvudsak från följande revisionskriterier:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Lag om kommunal redovisning
- ▶ Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning
- ▶ Budget med verksamhetsplan 2017, flerårsplan 2018-2019
- ▶ Region Jönköpings läns bokslutsinstruktioner

3. Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

3.1 Bokslutsprocessen

Den politiska organisationen i Region Jönköpings län består av Regionstyrelsen, nämnden för Folkhälsa och sjukvård, nämnden för Arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet och nämnden för Trafik, infrastruktur och miljö.

I likhet med tidigare år är delårsrapporten uppdelad på Hälso- och sjukvård samt Regional utveckling. Den detaljerade finansiella informationen är lagd som en bilaga till delårsrapporten. I denna bilaga framgår bl.a. driftsresultat och budgetavvikelser för olika delar i nämndernas verksamhet.

Internt sker fortfarande en uppföljning per verksamhetsområde, dvs. Medicinsk vård, Kirurgisk vård, Psykiatri, rehabilitering och diagnostik, IT-centrum m.fl.

Den ekonomiska redovisningen av regionens verksamhet sker alltså utifrån flera olika perspektiv.

Kommentar:

Delårsrapporten är en återrapportering av hur regionen och nämndernas verksamhet följer de riktlinjer och mål som Regionfullmäktige har fastställt. En fortsatt utveckling mot ökad tydlighet i delårsrapporten av nämndernas verksamhet och ekonomi bör ske.

3.2 Redovisningsprinciper

Regionen upprättar månadsuppföljningar, fördjupad månadsrapport per den 30 april, delårsbokslut per den 31 augusti samt ett årsbokslut per den 31 december. Det finns fastställda anvisningar för delårsbokslutet per den 31 augusti 2017.

Kommentar:

Samma redovisningsprinciper som i föregående års del- och årsbokslut har tillämpats.

3.3 Uppföljning av tidigare iakttagelser

I granskningsrapporten avseende delårsbokslutet 2016:2 fanns följande sammanfattande bedömning:

”I likhet med tidigare granskningar vill vi påtala att delårsrapporten inte är upprättad utifrån kraven i lag om kommunal redovisning avseende pensionerna. Fullfondering tillämpas istället för blandmodellen som lagen kräver. Vidare avviker – enligt vår uppfattning – beslutet om snittning av de finansiella kostnaderna för pensionerna från vad som är god redovisningssed. Vi bedömer dock att redovisat resultat för delårsperioden i allt väsentligt är rättvisande utifrån de redovisningsprinciper som Regionen tillämpar för pensionerna. Resultatet enligt blandmodellen framgår inte av delårsrapporten”.

Kommentar:

Regionen redovisar även i år hela pensionsåtagandet som en avsättning i balansräkningen. Detta är inte förenligt med Lag om kommunal redovisning, som anger att blandmodellen ska tillämpas.

I årets delårsrapport per den 31 augusti 2017 redovisas resultatet enligt fullfonderingsmodellen, vilket innebär att gällande lagkrav inte uppfylls. I prognosen för helåret 2017 har resultatet enligt blandmodellen räknats fram.

Snittning har skett av de finansiella kostnaderna avseende pensionerna. Detta är inte i linje med god redovisningssed, men är förenligt med de principer som budgeten är baserad på.

3.4 Resultatanalys

Resultaträkning, mnkr	Utfall januari-augusti 2017	Utfall januari-augusti 2016	Skillnad	Prognos 2017	Budget 2017	Avvikelse mellan Prognos och Budget	Utfall 2016
Verksamhetens intäkter	1 442	1 267		2 229			2 039
Verksamhetens kostnader	-7 686	-7 241		-11 860			-11 288
Avskrivningar	-259	-257		-393			-385
Verksamhetens nettokostnad	-6 503	-6 231	-272	-10 024	-10 089	65	-9 634
Skatteintäkter	5 413	5 175	238	8 119	8 100	19	7 801
Generella statsbidrag och utjämning	1 452	1 364	88	2 179	2 136	43	2 045
Resultat före finansnetto	362	308	54	274	147	127	212
Finansnetto	43	110	-67	-14	23	-37	104
Årets resultat	405	418	-13	260	170	90	316

Kommentarer till resultat för perioden januari – augusti 2017

Regionens resultat för perioden uppgår till 405 mnkr (få 418 mnkr). Resultaten är inte helt jämförbara, då de innehåller ett antal jämförelsestörande poster exempelvis fanns kostnader, uppgående till 32 mnkr, för infrastrukturinvesteringar i resultatet för perioden januari – augusti 2016.

Kommentarer till budgetavvikelse och prognos för 2017

Regionen prognosticerar ett resultat uppgående till 260 mnkr för 2017. Detta är 90 mnkr högre än budget och 56 mnkr lägre än föregående år. Större avvikelser finns främst avseende pensionskostnader och sociala avgifter. Pensionsskulden redovisas med utgångspunkt från en beräkning från KPA. Regionen begär prognoser per tertial. Helårsprognosen för 2017 har varierat kraftigt från årsskiftet 2016 och under 2017. Den påverkas bl. a. av basbeloppet, räntesatser, medellivslängd och när lönejusteringar rapporteras. Det finns en stor osäkerhet kring storleken av den slutliga prognosen för 2017. Regionen ser över rutinerna för inrapportering av nya löner för att säkerställa att prognosen baseras på de senaste månadslönerna.

Kommentarer till skatteintäkter, generella statsbidrag och finansiella poster

Skatteintäkterna i prognosen är baserade på en beräkning från SKL i augusti 2017. I denna prognos var skatteintäkterna högre än den prognos som låg till grund för budgeten. Avvikelsen i prognosen uppgår till +19 mnkr. Det har kommit en ny prognos från SKL efter att delårsrapporten fastställdes. Denna visar på ytterligare ca 8 mnkr högre skatteintäkter för 2017.

Generella statsbidragen överstiger budgeten i delårsbokslutet med 28 mnkr och beräknas även överstiga budgeten för helåret 2017 med 43 mnkr. En stor del av överskottet är läkemedelsbidraget, som förväntas överstiga budgeten med 33 mnkr för helåret 2017.

Finansnettot är 67 mnkr lägre än föregående år och i prognosen för helåret 2017 understiger finansnettot budgeten med 37 mnkr. Avvikelsen beror på lägre intäkter från räntor och utdelningar och realisationsvinster samt högre kostnader i form av nedskrivningar. Finansnettot påverkas av innehållet i värdepappersportföljen samt i vilken utsträckning reavinster och reaförluster realiserar. Omplacering mellan räntebärande värdepapper och aktier sker för att uppfylla de krav som finns i finanspolicyn avseende hur stor andel av de finansiella tillgångarna som får användas för respektive placeringsform. Det innebär exempelvis att om aktiekurserna stiger avyttras aktier och vinster realiserar. Det finansiella nettot är även i hög grad påverkat av vilka finansiella kostnader som finns avseende värdesäkring av pensioner.

I delårsrapportens bilaga finns en driftsredovisning som kan sammanställas per nämnd enligt nedan:

Driftsredovisning per nämnd (exkl. gemensamma kostnader)	Utfall januari - augusti 2017	Prognos 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Nämnden Folkhälsa och sjukvård	5 613	8 615	8 568	-47
Nämnden Arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet	154	243	246	3
Nämnden Trafik, infrastruktur och miljö	582	857	826	-31
Regionstyrelsen	214	396	474	78
Regiongemensamma poster	-60	-87	-25	62
Totalt	6 503	10 024	10 089	65

I likhet med tidigare år finns kommentarer utifrån det ekonomiska utfallet för Hälso- och sjukvård och Regional utveckling. Det är svårt att få en samlad och tydlig överblick av verksamhet och ekonomi för respektive nämnd. Driftsredovisningen för Regionstyrelsen och de regiongemensamma kostnaderna kommenteras inte i delårsrapporten.

Nämnden Folkhälsa och sjukvård prognosticerar ett underskott för helåret 2017 uppgående till -47 mnkr.

Under 2017 har verksamhetsområdet Medicinsk vård delvis anpassat sin verksamhet till budgetramarna och bedömning görs att underskottet för helåret 2017 blir 15 mnkr, vilket är väsentligt bättre än tidigare år.

Verksamhetsområdet Kirurgisk vård har fortsatt obalans i ekonomin och bedömning görs att underskottet kommer att uppgå till 50 mnkr för helåret 2017. Verksamheten har inte kunnat minska bemanning eller beroendet av hyrläkare i den takt som antagits i budgeten.

Verksamhetsområdet Bra Liv beräknar ett underskott uppgående till 23 mnkr. Orsaker till underskottet anges bl.a. vara fler anställda, fortsatt beroende av hyrläkare samt ökade kostnader för laboratorietjänster. Ersättning för asylundersökningar har varit lägre än förväntat.

Det finns ett antal poster som påverkar resultatet positivt både i delårsbokslutet och i helårsprognosen. Några större poster är:

- "Sjukskrivningsmiljarden" budgeterades inte då det tidigare inte var känt att bidraget skulle utbetalas även för 2017. Det totala överskottet för helåret beräknas uppgå till 15 mnkr.
- Statsbidrag för psykiatrisatningar väntas ge ett överskott uppgående till 9 mnkr.
- Stadsbidrag för somatisk vård, t.ex. cancervård och förlossningsvård, beräknas ge ett nettoöverskott uppgående till 7 mnkr.

Nämnden Arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet prognosticerar ett överskott uppgående till 3 mnkr. Överskottet är hänförligt till verksamhetsområdet Utbildning och kultur och beror huvudsakligen på ökade statliga bidrag.

Nämnden för Trafik, infrastruktur och miljö prognosticerar ett underskott om -31 mnkr. Årets resultat har bl.a. belastats med ökade kostnader i samband med inställda Krösatåg, slutreglering av tvist med Västtågen samt höjda dieselkostnader.

Regionstyrelsens och regionens övergripande verksamheter beskrivs inte tydligt i delårsrapporten. Det totala prognosticerade överskottet på 140 mnkr består av ett antal poster:

- Pensionskostnaderna är 48 mnkr lägre än budget per 31 augusti och helårseffekten beräknas uppgå till 70 mnkr.
- IT-kostnaderna bedöms understiga budgeten med 10 mkr beroende på att IT-projekt inte har genomförts i den takt som planerats.
- Verksamhetsstöd och service inklusive Regionfastigheter bedöms ge ett överskott uppgående till 24 mnkr. I denna verksamhet ingår förutom fastigheter även bl.a. vårdnära service, slutenvårdsapotek, förråd och närtransporter.
- Verksamhetsnära funktion, där ingår kansliet, ledningsfunktioner, Qulturum m.fl. Dessa verksamheter beräknas ge ett överskott uppgående till 5 mnkr.
- Slutreglering av tvist avseende fastigheten där vårdcentralen Hälsan idag bedriver sin verksamhet, har gett ett positivt utfall uppgående till 7 mnkr.
- Övriga positiva avvikelser är inte utnyttjade reserver för oförutsedda kostnader, 15 mnkr.

3.5 Bedömning

De avvikelser som finns i resultaträkningen mellan utfall och budget för perioden har på övergripande nivå i allt väsentligt kunnat analyseras och trovärdiga och rimliga förklaringar finns.

Redogörelsen i delårsrapporten bör på ett tydligare sätt kopplas till Regionstyrelsens och nämndernas uppdrag och verksamheter. Så som delårsrapporten är utformad idag är det svårt att få en bild av utfall och avvikelser för de enskilda nämnderna och därmed försvåras styrningen av nämnderna samt revisorernas ansvarsprövning. Vi konstaterar att de

stödfunktioner som finns inom Regionstyrelsens verksamhet t ex fastigheter, IT och verksamhetsstöd och service inte behandlas tillräckligt i delårsrapporten.

Vår bedömning är att delårsrapporten per den 31 augusti 2017, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av regionens ekonomiska resultat och ställning utifrån de principer som tillämpas av regionen.

Delårsrapporten är delvis upprättad i enlighet med de krav som finns i Lag om kommunal redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning och fastställda bokslutsanvisningar. Vi noterar att lagkravet avseende blandmodellen för redovisning av pensionsavsättningarna inte uppfylls i delårsrapporten.

4. God ekonomisk hushållning

4.1 Finansiella mål

Mål	Utfall per 31 aug. 2017	Prognos per 31 dec. 2017
Investeringar ska över en tidscykel om tio år egenfinansieras.	Resultat: 405 mnkr Avskrivningar: 259 mnkr Investeringsutrymme: 664 mnkr Genomförda nettoinvesteringar: 553 mnkr	Resultat: 260 mnkr Avskrivningar: 393 mnkr Investeringsutrymme: 653 mnkr Prognos nettoinvesteringar: 770 mnkr

Det finansiella målet är uppfyllt per den 31 augusti 2017. I delårsrapporten framgår att investeringarna beräknas uppgå till 770 mnkr för 2017. Det prognosticerade resultatet är 260 mnkr och beräknade avskrivningar uppgår till 393 mnkr, vilket ger ett investeringsutrymme på 653 mnkr för 2017. Utifrån prognosen blir egenfinansieringsgraden för investeringar 85 % för 2017, vilket innebär att måluppfyllelse för det enskilda räkenskapsåret 2017 inte beräknas uppnås.

I budgeten för 2017 framgår att Region Jönköpings län ska klara att finansiera reinvesteringar och nyinvesteringar i fastigheter och inventarier med egna medel. Under 2004-2014 klarade regionen att egenfinansiera investeringarna. Nästa tioårsperiod avser perioden 2015-2025. Under åren 2016-2019 pågår stora och omfattande investeringar, vilka beräknas omfatta i genomsnitt 780 mnkr/år. Detta kräver ett genomsnittligt resultat på ca 360 mnkr/år för att målet om egenfinansiering ska kunna uppnås. I budgeten anges att en strategi för att möjliggöra egenfinansiering för perioden som helhet (2015-2025) kommer att tas fram.

Det prognostiserade balanskravsresultatet enligt blandmodellen beräknas bli 103 mnkr. Region Jönköpings län har inga balanskravsunderskott från tidigare år som ska återställas.

4.2 Mål för verksamheten

I dokumentet Budget med verksamhetsplan 2017 och flerårsplan 2018-2019, framgår Regionens vision - "För ett bra liv i en attraktiv region". Budgeten är det viktigaste styrdokumentet och här fastställs vision, värderingar och övergripande strategiska mål. Inom de olika verksamhetsområdena formuleras sedan mål, framgångsfaktorer, systemmätetal och handlingsplaner. Utgångspunkten är att förverkliga visionen genom god hushållning, såväl verksamhetsmässigt som finansiellt.

I delårsrapporten anges att verksamhetsmålen för hälso- och sjukvård fokuserar på tillgänglighet, bemötande, kliniska resultat, patientsäkerhet, folkhälsa och kostnadseffektivitet. Målen för regional utveckling har sin utgångspunkt i att skapa attraktivitet och tillväxt i länet.

Måluppfyllelse redovisas för de systemmätetal som regionfullmäktige beslutat ska mätas i delårsboksluten 2017. Per 31 augusti 2017 mäts 33 av totalt 56 systemmätetal. Likt tidigare år så sker redovisning av systemmätetalen i två delar, en mer utförlig beskrivning under respektive verksamhetsområde och en redovisning i tabellform.

Sammanfattning av måluppfyllelsen per 2017-08-31:

		2017-08-31	Andel i %	2016-08-31	Andel i %
Antal mätetal som når måluppfyllelse		11	33 %	17	38 %
Antal mätetal som delvis når måluppfyllelse		9	27 %	18	40 %
Antal mätetal som inte når målfyllelse		13	40 %	10	22 %
Totalt antal mätetal som mäts i delåret		33		45	

I delårsrapport 2017:2 framgår att 12 av 13 mätetal inom hållbarhetsprogrammet 2017-2020 är helt eller delvis uppfyllda (dessa mätetal är inte med i tabellen ovan). Enligt uppgift är det inte fastställt om eller hur mätetalen inom hållbarhetsprogrammet ska ingå i bedömningen av god ekonomisk hushållning. Jämförelsen av måluppfyllelsen av systemmätetalen mellan åren är osäker.

4.3 Bedömning

Utgångspunkten för regionens styrning är att god hushållning ska uppnås både verksamhetsmässigt och finansiellt. I delårsrapporten redovisas systemmätetalen likt tidigare år, dels i beskrivande text (uppdelat i områdena folkhälsa och sjukvård, regional utveckling och medarbetare) och dels i tabellform. Regionen anger att verksamhetsmålen för hälso- och sjukvård fokuserar på bl.a. tillgänglighet, bemötande, patientsäkerhet, folkhälsa och kostnadseffektivitet. Målen för regional utveckling har sin utgångspunkt i att skapa attraktivitet och tillväxt för länet.

Av tabellen ovan framgår att det är en större andel av systemmätetal som inte når måluppfyllelse i jämförelse med samma period föregående år. De systemmätetal som inte når måluppfyllelse är enligt delårsrapporten, främst hänförliga till tillgängligheten i specialiserad vård och till barn- och ungdomspsykiatri. Även mätetalen avseende genomförda återbesök inom medicinskt måldatum samt andel förstagångsföräldrar som genomgått hälsosamtal når inte måluppfyllelse. Inom tandvården finns fyra mätetal som mäts per 31 augusti 2017, och tre av dessa fyra mätetal är inte uppfyllda. Det ekonomiska resultatet inom folkhälsa och sjukvård är -7,7 mnkr vilket också leder till att mätetalet inte når måluppfyllelse.

För varje mätetal som redovisas i delårsrapport 2 finns en kortfattad analys av utfallet och i vissa fall redovisas planerade åtgärder. Orsaken till att tillgänglighetsmålen inom både specialiserad vård, barn- och ungdomspsykiatri och tandvården förklaras till stor del av bemanningsproblem och ett ökat inflöde av patienter. För att förbättra måluppfyllelsen vid året slut anges att de pågår aktiviteter gällande bl.a. rekrytering inom flera yrkeskategorier, effektivisering av processer, tillämpning av RAK och resursfördelning av personal för att stötta kliniker med svårigheter. Det finansiella underskottet inom folkhälsa och sjukvård härrör sig främst från Kirurgisk vård och Bra Liv.

Inom perspektivet Medarbetare är det tre systemmätetal som mäts per 31 augusti 2017. Mätetalet avseende personalhälsa/sjukfrånvaro är uppfyllt då sjukfrånvaron minskat i regionen som helhet. De två övriga mätetalen avseende kompetensutvecklingsplan och medarbetarsamtal är delvis uppfyllda, då det är pågående aktiviteter under hela året.

Det finansiella målet är att investeringar ska egenfinansieras över en tioårsperiod. Den nuvarande tioårsperioden är 2015-2025. Vid granskning av delårsrapporten kan vi konstatera att målet är uppfyllt per den 31 augusti 2017. Omfattande investeringar pågår och kommer att fortsätta under stor del av denna tioårsperiod vilket kommer kräva stora överskott om målet om egenfinansiering ska kunna nås för innevarande tioårsperiod.

För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs måluppfyllelse inom både verksamhetsmässiga och finansiella mål. Det är väsentligt att regionen löpande följer upp och utvärderar de aktiviteter som pågår gällande de systemmätetal som inte når måluppfyllelse i delårsbokslutet per den 31 augusti 2017.

Jönköping 2017-10-26

EY

Anders Hellqvist
Certifierad kommunal revisor

Helena Patrikson
Certifierad kommunal revisor/Auktoriserad revisor

Ulrika Stränge
Certifierad kommunal revisor